

ČOAHKKINORTNET

NSR Riikkačoahkkin

1 Fápmudusat

Báikkálaš servviid čálalaš fápmudusat sáttatolbmuid hárrái galgá báikkálaš searvvi jodiheaddji leat čállán vuollái, dahje eará geas lea dakkár válđi.

Riikkačoahkkin dohkkeha fápmudusaid go riikkastivra nu evttoha, ovdal go riikkačoahkkima šiehtadallamat álget. Báikkálaš searvvit dahje sáttatgottit sáhttet evttohit molsut sáttatolbmuid. Riikkačoahkkin sáhtta dievaslaš eanetloguin dohkkehit njálmálaš ja čálalaš fápmudusaid maiddá maŋŋá go riikkačoahkkin lea álgán.

Čoahkkinjodiheaddjit galget fievrridit ja ođasmahttit listtu mii čájeha makkár sáttatolbmot leat čoahkkimis buot áiggiid.

2 Čoahkkinvejolašvuohta ja -geatnegasvuohta

Báikkálaš servviid välljejuvvon áirasiin, riikkastivrras, nuoraidlávdegotti lahtuin, SOL-stivrra lahtuin ja NSR sámediggeáirasiin lea sihke riikkačoahkkima čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta. Lea geatnegasvuohta leat čoahkkinlanjain go riikkačoahkkin álgá ja go jienasteamit čađahuvvojit.

Riikkačoahkkinvälljejuvvon vágálávdegottis lea čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta, muhto lávdegoddi mearrida ieš gii ovddasta lávdegotti riikkačoahkkimis.

Jos olmmoš lea diedihuvvon, muhto dattege ii boađe, iige orgána, sáttatgoddi dahje báikkálaš searvi leat diedihan ahte olmmoš ii boađe, de galgá riikkastivra čálalaččat diedihit viibama dan báikkálaš searvá/ orgáni masa olmmoš gullá ja mihttet/ čálistit dan riikkačoahkkinprotokollii.

Jos olmmoš orru ja muđui lea riikkačoahkkinbáikkis, muhto ii searvva čoahkimiidda, iige leat diedihan gustojeaddji viibansiva, de riikkačoahkkin sáhtta gáibidit ahte olmmoš buhtada mátk- ja orrungoluid ja/ dahje gáibidit buhtadusa báikkálaš searvvis/ orgánas masa olmmoš gullá.

3 Cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta

Báikkálaš servviid sáttatolbmuin lea cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta buot áššiin.

Njuolgamiellahtuin lea hállanvuoigatvuohta riikkačoahkkimis.

NSR riikkastivrra lahtuin, nuoraidlávdegottis, SOL stivrras ja NSR sámediggejoavkkus lea cealkin- ja evttohanvuoigatvuohta buot áššiin, muhto ii leat jienastanvuoigatvuohta. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet ávžžuhit buot dáid orgánaid lahtuid oktiiheivehit cealkámušaidis vai eai šatta badjelmeare olu ságastallit. Vuoigatvuođat gustojit dalle go olmmoš ieš lea riikkačoahkkinlanjain. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet, ovttasráđiid riikkačoahkimiin, luoitit earáid maid sárdnestullui.

4 Giella

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin sáhtá sihke sámástit ja dárustit, ja guktot gielaide dulkojuvvo. Riikkačoahkkima dokumeanttat galget millosepmosit leat sihke sámegillii ja dárogillii.

5 Riikkačoahkkima rahpan ja konstitueren

Riikkastivra jođiha riikkčoahkkima gitta dassázii go čoahkkindoaimmaheaddjat leat välljejuvvon.

Riikkačoahkkima **álggus** galgá riikkačoahkkin dohkkehit riikkastivrra evttohuvvon áššelisttu. Riikkačoahkkin sáhtá čuoggá 6.3 olis dábálaš eanetolguin mearridit meannudit eambo áššiid.

Riikkačoahkkindokumeanttaid mángosat galget leat gávdnamis báhpirin ja galget leat viežžanláhkái neahtasiidduin www.nsr.no.

Riikkačoahkkin galgá dohkkehit báikkálaš servviid fápmudusaid go riikkastivra evttoha nu.

Riikkačoahkkin galgá njuolggadusaid čuoggá 6.3 olis välljet njeallje čoahkkinjođiheaddji, njeallje čoahkkinčállit ja guoktása geat galgaba čállit vuollái protokolla. Riikkastivra galgá evttohit dáid olbmuid riikkačoahkkima álggus, ja sáttatolbmot sáhttet maid ieža buktit evttohusaid. Sii välljejuvvojit dievaslaš eanetloguin. Válljen sáhtá dáhpuhuvvat giehtaspeažžumiin.

Válljejuvvon čoahkkinjođiheaddjit ja –čállit sáhttet juogadit barggu beivviid dahje áššiid mielde.

Galget maid välljejuvvot njeallje olbmo geat lohket jienaid jenastemiin ja válggain. Jos lohkki ieš lea evttohas, de son guođđá lohkanbarggu ja riikkačoahkkin vällje ođđa lohkki/ođđa lohkkiid.

6 Redakšuvdnalávdegotti ja eará lávdegottiid välljen

Riikkačoahkkin sáhtá mearridit välljet redakšuvdnalávdegotti ja eará riikkačoahkkinlávdegottiid mat galget ráhkkanahhti sierranas áššiid ja buktit mearrádusevttohusaid riikkačoahkkimii.

Riikkačoahkkin mearrida redakšuvdnalávdegotti lahtuid logu ja oktiibidjama dábálaš eanetolguin, go riikkastivra ja sáttatgottit leat buktán evttohusaid. Unnimustá okta lahttu galgá leat riikkastivrras ja unnimusta okta galgá leat NSR samediggejoavkkus, ja buoremusat vel parlamentáralaš jođihangottis. Riikkačoahkkin vällje jođiheaddji ja nubbinjođiheaddj.

7 Beavdegirji

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin čállojuvvo beavdegirji. Beavdegirji galgá leat *čálalaš mearrádusprotokolla*, mas boahtá ovdan loahpalaš mearrádus ja galle jiena oáčui. Njálmmálaš šiehtadallamiid ii galgga čállit beavdegirjái.

Riikkačoahkkima čoahkkinčállit galget čállit dahje dohkkehit beavdegirjii **olles áiggi**.

NSR čállingotti jođiheaddjis lea ovddavástáduš sihkkarastit ahte riikačoahkkínbeavdegirji čállojuvvo buori vuogi mielde, ovdamearkka dihte doarjjodettiin čoahkkíndoaimmaheddjiid hálddahušlašat.

Čoahkkínbeavdegirji galgá čálihuvvot riikkačoahkkíma mañimus beaivvi ja riikkačoahkkínválljejuvvon beavdegirji vuolláičállit galgaba čállit vuollái.

Čállingotti jođiheaddji galgá čábbát čállit riikkačoahkkínbeavdegirji nu **fargga go vejolaš** maññá riikkačoahkkíma. Čállingotti jođiheaddji jorgalahtta sámegillii/dárogillii ja sádde beavdegirji vuolláičállide loahpalaš dohkkeheapmái.

Jos beavdegirjevuolláičállit eába leat vuostálastán **10 beaivvi siste**, de sáhtta beavdegirji bidjat NSR neahttasiiduide. Jos vuostálastin boahat, de galgá čállingotti jođiheaddji almmá ajahallama haga divvut cuiggoduvvon meattáhusa ja sáddet ođđa vešuvnna dohkkeheapmái.

Riikkačoahkkínbeavdegirji galgá sáddet báikkálaš servviide ja NSR orgánaide almmá dárbbasmeahtun ájahallama haga. Beavdegirji sáhtta sáddejuvvot digitála hámis báikkálaš servviid e-poastačujuhusaid. Beavdegirji lea almmolaš, ja almmuhuvvo neahttabáikái www.nsr.no.

8 Ságastallanáigi, replihkat ja eará

Riikkačoahkkíma šiehtadallamiin galgá geavahit sárdnestuolu. Sáttatolbmot ja earát galget čájehit iežaset nummarlihppu go sihtet sátnesaji.

Čoahkkínjođiheaddjit sáhttet mearridit vuosttaš ja mañit sáhkavuoruid ságastallanáiggi. Dábálepmosit leat ságastallanáiggit **5 (vihhta)** minuhta ja **2 (guokte)** minuhta, muhto dat sáhtta rievdat go čoahkkínjođiheaddjit nu muitalit.

Go lea sáhka stuora ja viiddis ságastallamiin, de sáhtta addit guhkes ságastallanáiggi.

Lea vejolaš vuorrosáni (replikk) sihtat. Vuorrosáni galgá sihtat mañemus ságastalli sárdnái, ii ge ábut leat guhkit go ovtta minuhta. Ságastalli galgá beassat vástidit. Vástáduš ii ábut leat guhkit go minuhta. Go sihtta vuorrosáni de galgá čájehit nummarlihppu ja vuorrosátnemearkka (geiget guokte suorpmá)

Čoahkkínjođiheaddjit sáhttet ráddjet ságastalliid logu ja dakko bokte loahpahit ságastallama. Ferte dieđihit ahte vissis áiggi siste ferte sihtat sáni, jos áigu sátnesaji. Sáhtta maid ráddjet vuorrosániid logu.

Sii geat sihtet ságastallat áššelisttu, čoahkkínortnega dahje jienastanortnega birra galget beassat sárdnestullui sárdinanlisttus beroškeahhtá go sii čájehit "Time Out"-mearkka sánesaji bivddedettiin. Jos sárdnideaddji sárdnidišgoahat eará áššiid birra, de čoahkkínjođiheaddji galgá dearpalit beavdá.

Čoahkkínjođiheaddjit sáhttet gieldit olbmuid boahtimis sárdnestullui jos sii leat gárremin dahje eará láhkái eai sáhte fuolahit doaimmaset.

9 Áššemeannudeami birra

Áššiid, mat eai leat áššelisttus, sáhtta meannudit dušše dalle go riikkačoahkkin ieš dan mearrida dábálaš eanetloguin.

Riikkačoahkkin sáhtta rievdadit NSR njuolggadusaid dušše dalle go lea 2/3 eanetlohku. Listobarggu njuolggadusaid sáhtta mearridit dievaslaš eanetloguin.

Buot mearrádusevttohusaid galgá addit čálalaččat čoahkkinjođiheddjiide. Čálalaš evttohusaid galgá nummarastit buot áiggiid ja daid alde galgá jienastuvvot go ságastallamiiguin lea geargan.

Čoahkkinjođiheaddjit mearridit mo áššit galget mearriduvvot ja makkár ortnetvuoru mielde galgá jienastit evttohusaid.

Riikkačoahkkin sáhtta buktit oaiviliid jienasteami ortnetvuoru birra ja eará. Čoahkkinjođiheaddjit galget dan fal vuhtii váldit, jos sáttatolbmot vuostálastejit meannudanvuogi.

Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet evttohit sáddet ášši riikkastivrii jos duohtagiedáhallas ii oro leamen ávkkálaš. Riikkačoahkkin mearrida sáddet áššiid riikkastivrii dábálaš eanetloguin.

10 Riikkačoahkkincealkámušat (resolušuvnnat)

Resolušuvdnaevttohusat ovdanbuktojuvvojit Riikkačoahkkima vuosttaš beaivvi. Sáttatgoddi/báikkálaš searvvit galget leat giedáhallas evttohusaid ja sáttatgotti jođiheaddji dahje báikkálaš searvvi stivrra ovddasteaddji galgá leat čállán vuollái evttohusa. Evttohusat mat eai leat vuolláičallojuvvon sáhttet hilgojuvvojit.

Evttohusaid galgá buktit čálalaččat, millosepmosit sámegillii ja dárogillii. Digitála veršuvdna galgá addojuvvojit redakšuvdnalávdegoddi oktan čálalaš veršuvnnain. Evttohusas galget leat unnimustá guokte eavttoheaddji nama, evttohuvvon teaksta ja galgá leat eanemustá guokte siiddu guhku.

Redakšuvdnalávdegoddi nammaduvvo riikkačoahkkima **vuosttaš beaivvi** ja oažžu čoahkkinjođiheddjiin buot evttohusaid mat leat boahtán. Evttohusat nummarastujuvvojit buot áiggiid.

Redakšuvdnalávdegoddi galgá **nu johtilit go vejolaš** bidjat evttohusaid sáttatolbmuid ovdii guktot gielaide.

Redakšuvdnalávdegoddi galgá čálalaččat evttohit riikkačoahkkimii mo cealkámuševttohusat galget meannuduvvot, **manjimustá guokte diimmu** ovdal go ášši galgá meannuduvvot čoahkkinplána mielde.

Lávdegoddi sáhtta árvalit sáddet cealkámuševttohusaid riikkastivrii, hilgut dahje meannudit. Redakšuvdnalávdegoddi mearrida ieš guhtemuš lávdegoddelahttu bidjá lávdegotti evttohusa riikkačoahkkima ovdan.

Riikkačoahkkin mearrida cealkámušaid dábálaš eanetloguin.

11 Válgalávdegotti bargu

Diimmá jahkečoahkkin välljii válgalávdegotti mas leat jođiheaddji ja guokte lahtu.

Válgalávdegoddi galgá evttohit olbmuid buot válggaide maidda lea gohččojuvvon evttohit olbmuid, earret presideantaevttohasa. Riikkastivra nammada presideantaevttohasa válgajagis.

Válgalávdegoddi galgá manjimustá **iddes seammá beivvi** go válga galgá čađahuvvot mitalit iežas mearrádusevttohusa. Evttohusas galget leat dieđut das geat leat lávdegottis, man guhká sii leat bargan, lea go evttohus ovttajienalaš, ja unnitloguevttohus jos dakkár lea. Válgalávdegoddi ii dárbbas čálalaččat ákkastallat iežas evttohusaid, muhto sáhtá searvat ságastallamiidda go riikkačoahkkin lea šiehtadallamin.

Go **válggat álget, de galgá** válgalávdegoddi buktit ovdan ja čilget evttohusaid riikkačoahkkima sárdnestuolus.

Šiehtadallamiin sáhtá válgalávdegoddi buktit ja ovddidit ođđa olbmuid, jos lávdegotti eanetlohku dasa miehtá. Lávdegoddi sáhtá čađahit njálmmálaš siehtadallamiid buot áiggiid, ii ge dárbbas čállit beavdegirjji. Lea jođiheaddji ovddasvástádus bearráigeahččat ahte eanetlohku doarju evttohusaid. Lávdegotti unnitlohku sáhtá buktit ovdan iežas oainnu riikkačoahkkima sárdnestuolus.

Presideantaevttohasa nammadeamis galgá son, gean riikkastivra fápmuda, buktit ovdan NSR presideantaevttohasa. Jos ležžet unnitloguevttohusat, de galgá daid maid buktit ovdan.

Válggaid galgá čađahit NSR njuolggadusaid paragrafa 18 olis.

12 Jienastannjuolggadusat

Jienasteapmi galgá dáhpáhuvvat NSR paragrafa 18 olis. Mearradusat dáhpáhuvvet eanas háviid dábálaš eanetloguin, muhto válggaid oktavuodas galgá geavahit dievaslaš eanetlogu.

Dábálaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli jienain. Sin jienat, geat eai jienas, eai rehkenastojuvvo mielde go jienaid lohká.

Dievaslaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli daid jienain, geain lea jienastannjuolggadusat. Sin jienat, geat eai jienas, rehkenastojuvvojit dego livčče jienastannjuolggadusat.

Kvalifiserejuvvon eanetlohku lea go leat eambo go 2/3 jienastuvvon jienat. Sin jienat, geat eai njienas, eai rehkenastojuvvo go jienaid lohká.

Jos välljedettiin leat eambo go guokte evttohasa, iige oktage oáččo dievaslaš eanetlogu vuosttaš jienasteamis, de searvaba soai geat oáččuiga eaneamus jiena nuppi jienasteapmái. Nubbe jienasteapmi galgá leat čálalaččat, ja mearriduvvo dábálaš eanetloguin. Jos ain leat seammá ollu jienat, de galgá vuorbádit.

Váljjejuvvon lohkkiin lea ovddasvástádus lohkat govtolaš ja buori vuogi miede jienastemiin ja válggain ja mitalit lohkanbohtosiid čoahkkinjođiheddjiide ja -čállide.

Jos válljenbohtosat leat daddjon ja áibbas čielgasat, de sáhttet čoahkkinjođiheadjit ieš lohkat.

Jienasteapmi dáhpáhuvvá eanas háviid dakko bokte ahte jietnamearkkaid čájeha. Jienasteami sáhtát čađahit čuorvuma bokte jos čoahkkinjođiheadjit nu evttohit.

Čoahkkinjođiheadjit dahje riikkačoahkkima sáttatolbmot sáhttet evttohit čálalaš jienasteami. Čálalaš jienasteapmi galgá čađahuvvot jos sáttatolmmoš dan gáibida.

Válggain galget čoahkkinlanja uvssat leat gitta, vai čoahkkinjođiheadjit ja lohkkit sáhttet diehtit galle jienastanvuoiggadis olbmo leat sajis. Dan áiggis diehttelasat eai dárbbas sii gal, geain ii leat jienastanvuoigatvuohta, guođđit čoahkkinlanja.

13 Čoahkkinortnega spiehkastat

Čoahkkinjođiheadjit sáhttet, ovttasráđiid riikkačoahkkimiin, spiehkastit čoahkkinplánas dahje čoahkkinorgtnegis.